

Lunner kommune
Sandsveien 1
2740 Roa

Deres referanse

Vår referanse
2005/391 461.2 MD

Vår dato 15.6.2006

Utslippstillatelse for Volla renseanlegg, Lunner kommune

Med hjemmel i § 11 og § 18 andre ledd, jf § 16 i Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981, endrer Fylkesmannen i Oppland gjeldende utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann for Volla renseanlegg i Lunner kommune. Tillatelsen er gitt på bakgrunn av søknad av 15.11.2005, og bygger på forurensningsforskriften kapittel 14, som i sin helhet trer i kraft fra 01.01.2007. Tillatelsen gjelder for inntil 3900 PE (60 g BOF₅ pr. døgn). Utslippstillatelse av 09.08.1978 for Volla renseanlegg utgår.

Etterfølgende vilkår gjelder for tillatelsen. I tråd med søknaden og for å bidra til å nå viktige miljømål for Vigga, er det stilt strengere rensekrav enn det som framgår av forurensningsforskriften både for fosfor og organisk stoff, og det er stilt krav om UV-desinfeksjon. Det er også kommunens ansvar å sørge for at utslipp av komponenter som det ikke er satt spesifikke grenser for i denne tillatelsen, blir holdt på et nivå som ikke fører til skade eller ulempe for omgivelsene.

Bakgrunn

Lunner kommune søker om fornyet utslippstillatelse for Volla renseanlegg (søknad av 17.11.2005). Anlegget mottar avløpsvann fra Lunner og Roa tettsteder og tilgrensende mindre tettbebyggelser. Søknaden gjelder for inntil 3900 PE, som er planlagt framtidig belastning i området (år 2034). Rehabilitering og utvidelse av anlegget er basert på biologisk renseprosess (reaktor med fastsittende bakteriekultur), kjemisk rensing og etterfølgende UV-desinfeksjon før utslipp i Vigga.

Søknaden har vært utlagt til offentlig ettersyn, og det foreligger høringsuttalelser fra Gran kommune, Hovel Stastad, Lunner kommune, Utviklingsutvalget og Kommunelegen i Lunner.

En oppsummering av uttalelsene er gitt i vedlegg 1.

Besøksadresse	Postadresse	Fakturaadresse	Telefon	Saksbehandler, innvalgstelefon
Statens Hus	Serviceboks	Fakturamottak SSØ	61 26 60 00	Magne Drageset, 61 26 60 72
Storgata 170	2626 LILLEHAMMER	Postboks 4104	Telefaks	Elektronisk post
Lillehammer		2307 HAMAR	61 26 61 67	postmottak@fmop.no
			Org. nr.:	Internett
			970 350 934	http://www.fmop.no

Fylkesmannens vurdering av saken og begrunnelse for avgjørelsen

Bakgrunnen for søknaden er rehabilitering av eksisterende renseanlegg, og planlagt tilknytning av eksisterende bebyggelse og utbygging i avløpsområdet.

NIVA har i en ny resipientvurdering konkludert med at Vigga og Jarenvatnet allerede er overbelastet med næringsstoffer og tarmbakterier, rapport 5165-2006. Både Gran og Lunner kommune peker på at målsettingene for vannkvalitet i Viggavassdraget må gis høy prioritet, og at det må unngås å øke forurensningstilførslene.

Fylkesmannen mener at gjennomføring av hovedplanen for avløp, med rehabilitering av ledningsnett, tilknytning av randsoner til avløpsnettet, og rehabilitering av avløpsanleggene i spredt bebyggelse, vil gi betydelige reduksjoner i belastninger på Vigga. Videre ligger det et stort potensiale for reduksjon av utslipp fra jordbruket.

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, med vilkår etter § 16, for å motvirke at det tillatte utslippet fører til skader eller ulemper for interesser i vassdraget.

Med økning av kapasiteten i renseanlegget, og med strenge krav til rensing av både fosfor og organisk stoff og til bakterieutslipp, mener Fylkesmannen at den tillatte utvidelsen vil gi en umiddelbar reduksjon i utslippet fra avløpsanlegget, og tilsvarende positiv virkning på vannkvaliteten i Vigga. Renseanlegget får kapasitet til å rense tilført avløpsmengde, og overløp av urensset avløpsvann direkte til Vigga blir minimalt.

Renseeffekt for fosfor (P) og organisk stoff (BOF₅) er innskjerpet i forhold til kravene i forurensningsforskriften. UV-bestråling av avløpet i sommermånedene vil gi vesentlig mindre bakterieutslipp. Dette vil bidra til å nå miljømålene for vannkvalitet, som kommunene har fastsatt. Ytterligere bakteriereduksjon kan være ønskelig, og kommunen skal, både ved anleggsutforming og drift av desinfeksjonsanlegget, bestrebe seg på størst mulig bakteriereduksjon under 200 TKB.

For å unngå ny økning av utslippet ved økt utbygging, og for å oppnå ytterligere forbedring i vannkvaliteten i Vigga, er det viktig at de avløpstiltak som framgår av hovedplanen gjennomføres. Avløpstiltak alene vil imidlertid ikke være tilstrekkelig til å nå målsettingen for vannkvalitet, og det potensialet som ligger i reduksjon av utslipp fra landbruket og boliger med separate utslipp må utnyttes. Disse tiltakene bør innarbeides i kommunedelplan på linje med kommunalt avløp.

EUs vanndirektiv har som målsetting at vassdragene skal ha god status innen 2015. Forskrift om rammer for vannforvaltningen, som har vært på høring, vil når den blir vedtatt, legge føringer for det videre arbeidet.

Vilkår for tillatelsen

1. Rensekrav

Følgende krav til rensing gjelder:

1. Fosformengden i avløpsvannet skal reduseres med minst 95 % i forhold til det som blir tilført renseanlegget, og ikke overstiger 0,3 mg P/l ved utslipp.

2. BOF₅-mengden i avløpsvannet skal reduseres med minst 80 % i forhold til det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 15 mg O₂/l ved utslipp.
3. KOF_{CR}-mengden i avløpsvannet skal reduseres med minst 80 % i forhold til det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 85 mg O₂/l ved utslipp.
4. Bakteriemengden i avløpsvannet skal reduseres med UV-desinfeksjon. Det skal installeres et UV-anlegg som ved 2 Q_{dim} reduserer bakterieutslippet til maks. 200 TKB/100 ml avløpsvann. UV-bestrålingen skal være i drift minimum fra 15. mai til 15. september. Driftstiden skal utvides dersom brukerinteresser skulle gjøre det aktuelt.

2. Avløpsnett

Avløpsnettet skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til :

- a) avløpsvannets mengde og egenskaper,
- b) forebygging av lekkasjer og
- c) begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp.

Kommunen skal legge til grunn anerkjente beregningsmodeller for rehabilitering av avløpsnettet. En saneringsplan, inklusive plan for å begrense forurensning som følge av lekkasjer og overløp, skal foreligge innen 01.01.2008.

Kommunen skal, som en del av internkontrollen, ha en samlet oversikt over alle overløp på avløpsnettet. Oversikten skal også inkludere eventuelle lekkasjer av betydning.

3. Utforming og drift av renseanlegg. Dokumentasjon av renseanleggets størrelse.

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle normale klimatiske forhold.

Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde avløpsvann i løpet av året. Renseanlegget skal utformes slik at det kan tas representative prøver og mengdemåling av tilført og rensset avløpsvann.

Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam i vannforekomst eller på annen måte, jf pkt 4 angående håndtering av slam.

Den ansvarlige for avløpsanlegget plikter gjennom målinger og om nødvendig også gjennom beregninger av avløpsvannets mengde, å dokumentere tilført mengde organisk stoff målt som BOF₅. Dette er styrende for hvilke rensekra, prøvetakingskra og analysekra som gjelder for det enkelte renseanlegg.

4. Slambehandling

Det er et mål å øke etterspørselen etter avløpsslam til gjødsling og jordforbedring, og dermed sikre en langsiktig og stabil disponering av slammet. Alt slam som blir benyttet i jordbruk, skogbruk eller på grøntareal skal avvannes, stabiliseres og hygieniseres i henhold til kravene i forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav, fastsatt av Landbruksdepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Miljøverndepartementet 04.07.2003.

5. Oljeholdig avløpsvann

Oljeholdig avløpsvann skal håndteres i henhold til forskrift om begrensning av forurensninger kap.13.

6. Utslippssted

Utslippstedet for avløpsvannet fra renseanlegget er hovedstrømmen i Vigga. Utslippsarrangementet skal være plassert og utformet slik at utløpet er under lavest forekommende vannstand, at virkningene av utslippet på resipienten blir minst mulig og at brukerkonflikter blir minst mulig.

7. Lukt

Avløpsanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes på en slik måte at luktulemper for omgivelsene blir minst mulig. Eventuelle naboklager skal registreres og oppbevares av kommunen i minst fem år.

8. Prøvetaking

Den ansvarlige for avløpsanlegget skal sørge for at det tas prøver av tilført og rensert avløpsvann. Når prøver tas, må vannmengder måles med en usikkerhet på maksimalt 10 % og registreres. Prøvene skal være representative for avløpsvannet og tas ved hjelp av et automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Prøvene skal tas med jevne mellomrom gjennom året.

Prøvetakingstidspunktet skal være i henhold til en tidsplan oppsatt på forhånd i virksomhetens internkontroll. Prøvene skal konserveres og oppbevares i samsvar med Norsk Standard eller annen anerkjent laboratoriepraksis.

Det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF₅, KOF_{CR}. Det skal tas døgn- eller ukeblandprøver når prøven skal analyseres for tot-P. Det skal minst tas 12 prøver pr. år.

Dersom prøvetakingen av utløpsvannet er lokalisert slik at prøven ikke inkluderer avløpsvann som går i overløp i eller ved renseanlegget, skal overløpsbidraget måles og registreres.

9. Analyser

Prøvene som er tatt i henhold til pkt. 8 skal analyseres for de aktuelle renseparametrene. Prøvene skal analyseres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene. Analyseparametere og metoder som framgår av vedlegg 2 til kap. 11 i forurensningsforskriften skal benyttes.

10. Vurdering av analyseresultater

Kun 2 av prøvene i løpet av ett år kan ha analyseverdier over konsentrasjonskravet eller under renseseffektkravet for P, BOF₅ og KOF_{CR} i henhold til renseskravene i pkt 1. Ved verifisering av hvorvidt konsentrasjonskravene overholdes, skal i tillegg den høyeste analyseverdien som er basert på prøvetaking under normale driftsforhold ikke overskride konsentrasjonskravet med 100 %.

Den ansvarlige skal korrigere analyseresultatene for avløpsvann som i prøvetakingsperioden har gått utenom prøvetakingsstedet, spesielt for overløp i eller ved renseanlegget. Det skal ikke tas hensyn til ekstreme analyseverdier dersom disse skyldes uvanlige forhold, som for eksempel kraftig nedbør.

11. Varsling av avvik fra renseskrav

Den ansvarlige for avløpsanlegget plikter snarest å varsle Fylkesmannen hvis utslippet er overskredet med 100 % i forhold til det renseskravene tilsier. Varsel om avvik skal inneholde informasjon om årsak og tiltaksplan. Det kan knyttet tvangsmulkt til pålegg om retting av avvik og utsettelse av tidsfrister, jf kap. 9, § 73 i forurensningsloven.

Klager grunnet utslipp skal registreres og oppbevares av kommunen i minst fem år.

12. Årsrapport

Årsrapport skal sendes Fylkesmannen innen 1. mars hvert år. Årsrapporten skal omfatte renseanlegg, transportsystem, slamdisponering, eventuelle resipientundersøkelser og økonomiske forhold. Data som rapporteres skal være kvalitetssikret.

Erstatningsansvar m.m.

Utslippstillatelsen fritar ikke kommunen for erstatningsansvar etter vanlige erstatningsregler, jf kap. 8 i forurensningsloven.

Denne tillatelsen fritar ikke søkeren fra å innhente tillatelse for andre sider ved virksomheten, som for eksempel indre miljø, brann- og eksplosjonsvern m.m.

Brudd på vilkårene i tillatelsen er straffbart etter kap. 10 i forurensningsloven.

Dersom tidsfrister ikke kan overholdes, skal det uten opphold gis melding om dette til Fylkesmannen.

Unntak

Fylkesmannen kan i enkeltvedtak fastsette tilleggskrav, strengere krav, eller i særlige tilfeller midlertidig lempe på kravene som framgår av denne tillatelsen, så fremt vilkårene i forurensningsloven § 18 er oppfylt.

Klagerett

Denne utslippstillatelse kan, etter § 85 i forurensningsloven, påklages til Statens forurensningstilsyn innen 3 uker fra melding om vedtaket er mottatt, jf vedlagte skjema med orientering om klage mm. Begrunnet klage skal sendes Fylkesmannen i Oppland.

Kristin Hille Valla

Sigurd Tremoen
avdelingsdirektør

Kopi til:

Gran kommune, Tekniske Tjenester, 2770 Jaren

Haavel O. Stastad, Oslolinna, 2750 Gran

Vedlegg 1

Oppsummering av uttalelser til søknaden

Gran kommune har i vedtatt kommunedelplan, Hovedplan avløp, fastsatt målsettinger for vannkvaliteten i Vigga, Jarenvannet og i Randsfjorden. Målsettingen er basert på brukerinteressene bading og rekreasjon, jordvanning og fritidsfiske. Bakgrunnen for målsettingene er blant annet NIVAs tidligere undersøkelser/rapporter. I rapport 4636-03 fra 2002 sies det blant annet at for å opprettholde en akseptabel økologisk status i Viggavassdraget i fremtiden, må tilførselen av særlig fosfor ytterligere begrenses. Gran kommunes prøvetakinger som har vært utført i Vigga og Jarenvannet i perioden 2003 – 05, viser at Vigga oppstrøms Jarenvannet er i klassen ikke egnet til jordvanning, bading og rekreasjon og i klassen mindre egnet til fritidsfiske. Det er særlig høye verdier for bakterier som gjør elva uegnet for bading og jordvanning. Det opplyses at 16 gardsbruk har vanningsinteresser fra Vigga oppstrøms Jarenvannet. I selve Jarenvannet er det store vanningsinteresser i nærområdet og på Tingelstadhøgda. For øvrig benyttes Jarenvannet, og til dels Vigga, til bading.

Kommunen påpeker at UV-bestråling, som er tenkt for desinfisering av avløpet etter rensing før utslipp til Vigga, er svært positivt. Gran kommune har oppfattet utslippssøknaden slik at UV-anlegget kun skal brukes i juni og juli, og at dette vil være negativt for ovennevnte brukerinteresser, og at brukstiden må gå ut over nevnte måneder.

Når det gjelder fosfor påpekes det at det er rimelig å tro at konsekvensen av økt volum ut fra renseanlegget vil bli økt utslipp av fosfor ut i Vigga og Jarenvannet. Dette antas å føre til en forverring av tilstanden i Vigga og i Jarenvannet, noe Gran kommune ikke ønsker. Det vises i den forbindelse til Vannkvalitetsmål i Hovedplan avløp og til NIVAs tidligere utgitte rapporter.

Gran kommunes konklusjon:

”Gran kommune ønsker ikke en forverring av forurensningssituasjonen. Vannkvaliteten bør derfor ikke bli dårligere både med tanke på fosfor og hygienisering. Gran kommunes målsettinger for vannkvalitet må gis høy prioritet.

Gran kommune mener det er rimelig å stille krav om en konsekvensvurdering av økt utslipps betydning fra Volla renseanlegg på elven Vigga og Jarenvannet. NIVA har etter de opplysninger Gran kommune har innhentet, ikke vurdert betydningen av et økt kloakkutslipp fra Volla renseanlegg til disse resipientene”.

Haavel og Kari Stastad viser til at vannføringen i Vigga forbi eiendommen har økt, og spør om utslippet fra Volla vil føre til ytterligere økning. Videre stilles det spørsmål ved vannkvaliteten til jordbruksvanning og som reservevannkilde til besetningen. Videre vises det til at fiskebestanden i Vigga er i positiv utvikling, og stiller spørsmål ved utslippets betydning for dette.

Utviklingsutvalget i Lunner, vedtak: ”Utviklingsutvalget tar vurderingen i forhold til søknad om utslippstillatelse for Volla renseanlegg, til orientering”.

I saksutredning for vedtaket vises det til uttalelsen fra Gran kommune, og til de to kommunenes miljømål for vannkvalitet i vassdraget, og at det vil være uheldig å øke forurensningsbelastningen.

Kommunen har ny hovedplan for avløp fra 2005, som viser at det er betydelige belastninger av næringsstoffer fra spredt bebyggelse/randsoner til tettbebyggelse og fra utslipp i ledningsnett. Utslipp fra jordbruket er ikke vurdert i hovedplanen, men NIVAs beregninger viser at det er jordbruket som står for det største bidraget.

Kommunen har vedtatt at alle separate avløpsanlegg i nedslagsfeltene til Vigga og Sløvikavassdraget skal registreres og kartlegges i løpet av 2006-2008 og at opprydding innen Viggas nedslagsfelt skal være gjennomført innen 2010. Gran kommune har allerede registrert avløpsanlegg i Viggas nedslagsfelt og startet oppryddingsarbeidet. Det vil være avgjørende at Lunner kommune følger opp. Opprydding i separate avløpsanlegg i Viggas nedslagsfelt og eventuelle tiltak i landbruket, vil på sikt sannsynligvis forbedre forholdene i Vigga. Utvalget ser det som positivt og nødvendig at Volla renseanlegg rehabiliteres. Selve renseanlegget er nedslitt og det er behov for kapasitetsøkning på grunn av befolkningsøkning og nye tilknytninger. Det er også positivt at en er kvitt mye av fremmedvannet som tidligere belastet anlegget. Arbeidet med å begrense fremmedvannstilførsel skal fortsette.

Utviklingsutvalget mener at nevnte tiltak samlet bør gi utslippsreduksjoner som gjør det mulig å nå miljømålene for Viggavassdraget. Strengt rensekrav eller nedlegging av Volla renseanlegg vil ikke alene være tilstrekkelig til å nå miljømålene.

Konklusjon i saksutredningen for utviklingsutvalget:

”Det er ikke heldig å øke forurensningsbelastningen av Vigga og det henvises til målene for vannkvalitet som er satt i kommunedelplan for avløp. Det etterlyses en vurdering av konsekvensene for forurensningssituasjonen i Vigga som følge av økningen av utslippet som omsøkt. En må søke å finne tilfredsstillende løsninger slik at en ikke bidrar til en forverring av forurensningssituasjonen i vassdraget”.

Kommunelegen i Lunner har hatt søknaden til uttalelse, og konkluderer med følgende:

”Undertegnede kan ikke se at det totalt vil medføre en vesentlig negativ helsemessig konsekvens å anbefale at utslippstillatelsen innvilges. En bedre løsning hadde vært ønskelig, men man kan se at dette også er et prisspørsmål. Man vil i tillegg peke på muligheten for et strengere utslippskrav senere, og at dette da kan føre til betydelige tilleggskostnader”.